

Romantyczny zryw
Powstanie listopadowe
w PZM

Józef Chłopicki 1771 - 1854

Józef Chłopicki urodził się 14 marca 1771 roku w Kapustynie – wsi na terenie obecnej Ukrainy, a zmarł 30 września 1854 roku w Krakowie. Był jednym z głównych dowódców wojska polskiego podczas insurekcji kościuszkowskiej, wojen napoleońskich i powstania listopadowego (był także dyktatorem tego ostatniego).

Od początku interesował się sprawami wojskowymi, choć został przeznaczony przez swoich rodziców do zakonu. W wieku 14 lat zdecydował się uciec ze szkoły klasztornej i wstąpił do armii rosyjskiej. Jako żołnierz walczył po stronie Rosji w wojnie z Turcją. Podczas II rozbioru Polski w 1793 roku, walczył przy boku księcia Józefa Poniatowskiego jako dowódca korpusu. Chwilę później, jego korpus został wcielony do armii rosyjskiej – Chłopicki nie złożył dymisji, dlatego dostał awans na porucznika. W 1794 roku podczas powstania kościuszkowskiego, Chłopicki przyłączył się do armii powstańczej i walczył przeciwko Rosji m.in. w bitwie pod Maciejowicami.

Po III rozbiorze Polski w 1795 roku, Chłopicki wyemigrował do Francji, a następnie do Włoch, gdzie w 1797 roku wstąpił do Legionów Polskich pod dowództwem generała Jana Henryka Dąbrowskiego. Przy jego boku Chłopicki walczył we Włoszech do roku 1806. Decyzją cesarza Napoleona Chłopicki otrzymał własną Legię Nadwiślańską i został przerzucony do Hiszpanii, gdzie walczył pod Saragossą. Za swą umiejętność dowodzenia, otrzymał on w roku 1809 stopień generała brygady. Walczył w Hiszpanii do 1812 roku.

W 1812 roku wraz ze swoją Legią Nadwiślańską powrócił do Księstwa Warszawskiego, by wziąć udział w wojnie przeciwko Rosji. Książę Warszawski, Fryderyk August Wętyn, mianował go generałem dywizji, lecz nominacji tej Chłopicki nie przyjął – bardzo chciał, by tę nominację wręczył mu cesarz Napoleon. W 1814 roku po pokonaniu cesarza Napoleona, Chłopicki wstąpił do wojska polskiego tworzonego przez cara Aleksandra I. Otrzymał tam od niego stopień generała dywizji i własną armię. Ze względu na złe traktowanie przez wielkiego księcia Konstantego, Chłopicki w 1818 roku podał się do dymisji. Po opuszczeniu armii zajmował się kulturą i sztuką.

W chwili wybuchu powstania listopadowego w nocy z 29 na 30 listopada 1830 roku, Chłopicki przebywał w Teatrze i odmówił wzięcia udziału w powstaniu. Dopiero 3 grudnia 1830 roku przyjął proponowaną mu funkcję wodza naczelnego, a dwa dni później ogłosił się dyktatorem – obawiał się zbrojnego konfliktu z Rosją. Jako dyktator robił wszystko, by wojsko powstańcze nie mogło powstać. Negocjował z carem Mikołajem I, lecz negocjacje te zakończyły się niepowodzeniem. Car Mikołaj I nie chciał się zgodzić na wycofanie się wojsk rosyjskich z Królestwa Polskiego. Wobec tego generał Chłopicki podał się do dymisji 17 stycznia 1831 roku.

Walczył m.in. w bitwie pod Wawrem i pod Olszynką Grochowską, gdzie został ciężko ranny w nogi. Zdecydował się przenieść na stałe do Krakowa, do zaboru austriackiego, bowiem wiedział, że w razie klęski powstania listopadowego, nie będzie mógł przebywać w Królestwie Polskim. Po upadku powstania listopadowego, generał Chłopicki wyraził żal, że stracił honor w oczach Polaków, nie angażując się mocno no powstanie listopadowe. Został pochowany w kaplicy na cmentarzu w Krzeszowicach.

FUNDACJA
MIĘDZY
USZAMI

Dofinansowano ze środków Muzeum Historii Polski w Warszawie
w ramach programu „Patriotyzm Jutra”

MUZEUM
HISTORII
POLSKI

PA
TRIO
TYŻM
JUTRA